

RICHTLIJNEN Blauwe Vlag Strandcriteria

DOEL EN FUNCTIE VAN DEZE RICHTLIJNEN

Deze richtlijnen vormen de interpretatie van de Blauwe Vlag criteria door *The Foundation for Environmental Education*, oftewel FEE. Deze richtlijnen maken deel uit van de gemeenschappelijke afspraken met betrekking tot de Blauwe Vlag. Als zodanig dienen deze richtlijnen niet alleen als richtsnoer voor aanvragers van de Blauwe Vlag om aan de criteria te kunnen voldoen, maar ook voor de landelijke en Europese beoordelingscommissies om een bepaalde situatie van een gegadigde voor de Blauwe Vlag te toetsen aan de verwachtingen van FEE. Daarbij vormen deze richtlijnen een nuttig hulpmiddel om aan geïnteresseerde partijen uit te leggen wat naleving aan de Blauwe Vlag criteria in de praktijk inhoudt.

WATERKWALITEIT

1. *Het voldoen aan vereisten en normen zoals die in de Zwemwaterrichtlijn van de EU zijn verwoord. (V)*

Huidige interpretatie van de criteria

Microbiologische parameters:

De microbiologische parameters die bij de kwaliteitsnormeringen gecontroleerd moeten worden, zijn:

<i>Parameter</i>	<i>Aanbevolen waarden</i>	<i>Acceptabele afwijking, in %, hoger dan de aanbevolen waarde</i>	<i>Verplichte waarden</i>	<i>Acceptabele afwijking, in %, hoger dan de verplichte waarde</i>
<i>Tot. Coli</i>				
<i>E- Coli</i>	250/ 100 ml	20%	2.000/ 100 ml	5%
<i>Intestinale enterococcen</i>	100/ 100 ml	10%	300/ 100 ml	-

Fysisch-chemische parameters:

<i>Parameter</i>	<i>Verplichte waarden</i>	<i>Acceptabele testresultaten, in %, hoger dan de verplichte waarde</i>	<i>Aanbevolen waarden</i>	<i>Acceptabele testresultaten, in %, hoger dan de aanbevolen waarde</i>
<i>pH</i>	6-9	5%		
<i>kleur</i>	Geen abnormale afwijking	5%		
<i>Minerale oliën</i>	<i>Water:</i> geen zichtbaar laagje op het oppervlak en geen geur <i>Land:</i> het strand moet op dergelijke vervuiling gecontroleerd worden, en actieplannen bij noodtoestanden dienen oplossingen in geval van olievervuiling te bevatten (zie criterium 3). Stedelijke oorzaken op	5%		

	het land moeten geïdentificeerd en beheerst worden.			
<i>Oppervlakte-actieve bestanddelen</i>	Geen blijvend schuim	5%	< 0,3 mg/l	10%
<i>Phenolen</i>	Geen specifieke geur	5%		10%
<i>Helderheid</i>	Secchi-diepte > 1 m, of 'geen abnormale vermindering' wanneer de 1 m-diepte, om geografische redenen, niet aangehouden kan worden	5%	Secchi-diepte > 2 m	
<i>Teerresten en drijvende materialen, zoals hout, plastic voorwerpen, flessen, glazen potten en voorwerpen van rubber of ander materiaal</i>	Afwezigheid van vaste rioolafvalstoffen, zowel in het water als op het land	5%	Afwezigheid van alle genoemde materialen, zowel in het water als op het land	10%

Voor de eerste zes fysisch-chemische parameters moet het zwemwater voldoen aan de vereiste waarden. Voor de laatste parameter (teerresten en drijvende materialen, enzovoort) moet de kwaliteit ook voldoen aan de aanbevolen richtlijnen. Dit, omdat het voldoen aan de richtlijn voor deze parameter overeenstemt met het oude criterium dat luidt als volgt: "Er mag geen grove vervuiling op het strand aanwezig zijn, dat zichtbaar duidt op uitwerpselen, of riool- of ander afval." Dit oude criterium is nu ondergebracht onder criterium 1.

Als het strand zodanig gelegen is dat het onder invloed staat van riool- of andere afvoersystemen, of afvalstoffen die het strand bereiken vanuit de zee, terwijl deze stoffen niet afkomstig zijn van de gemeente van de kandidaat, moet correctieve actie ondernomen worden. De hoogste prioriteit heeft in dat geval het aanpakken van de bronnen zelf. Als dit niet mogelijk is, moeten alternatieven worden geboden, zoals het regelmatig verzamelen en verwijderen van het afval op het strand.

Als tijdens het zwemseizoen de kwaliteit van het zwemwater vaker dan is toegestaan tot beneden de verplichte of aanbevolen waarden zakt (**zie de acceptabele afwijking, in %, hoger dan de verplichte of aanbevolen waarde**), dan moet gedurende de rest van het seizoen de Blauwe Vlag neergehaald worden. Dit strand komt vervolgens ook het daaropvolgende seizoen niet in aanmerking voor de Blauwe Vlag, tenzij de kandidaat aan de gestelde eisen voldoet wanneer hij een speciaal verzoek indient (zie hieronder).

Monsternamen en analyse:

Een strand moet minstens één vaste plaats hebben waar monsters genomen worden, maar belangrijker is dat het aantal en de locatie van deze monsterplaatsen overeenkomt met de concentratie van badgasten op het strand, alsook de bronnen die mogelijk van invloed zijn op de waterkwaliteit aan het strand. De monsters dienen te worden genomen wanneer de concentratie van badgasten het hoogst is.

De locatie van plaatsen waar monsters genomen worden moet ook overeenkomen met de locatie van potentiële bronnen van vervuiling. De monsters dienen genomen te worden op punten waar stromen, rivieren, of andere afwateringsvormen het strand bereiken, zodat aangetoond kan worden dat dergelijke waterstromen de kwaliteit van het zwemwater niet beïnvloeden. Aan de andere kant mag het instromende water ook aan de bron geanalyseerd worden, om aan te tonen dat het voldoet aan de Blauwe Vlag criteria voor de kwaliteit van het zwemwater. Op dezelfde wijze moet, in het geval van binnenwateren, wanneer het water in droogteperioden van buiten aangevuld wordt, ook de waterkwaliteit van deze buitengelegen bron aan de Blauwe Vlag criteria voor de kwaliteit van het zwemwater voldoen.

De analyse van de zwemwaterkwaliteit dient uitgevoerd te worden door een laboratorium dat Herzien en vastgesteld door FEE in 2008 en van kracht per 2010

door een landelijk of internationaal normeringsinstituut bevoegd is om microbiologische en fysisch-chemische analyses uit te voeren. Bovendien moet dit laboratorium, door de instantie die verantwoordelijk is voor het doorvoeren van landelijke wetgevingen voor de kwaliteit van het zwemwater en de controle hiervan, bevoegd zijn tot het verzamelen en analyseren van zwemwater. De monsters dienen door een officieel gemachtigd en terzake kundig persoon te worden genomen.

Hoe vaak dienen monsters te worden genomen:

Het eerste monster moet worden genomen binnen twee weken voordat het zwemseizoen officieel van start gaat. Binnen twee weken houdt in: tussen de vijf en zeventien werkdagen vóór de eerste dag van het officiële zwemseizoen.

Gedurende het zwemseizoen moeten minimaal iedere twee weken monsters genomen worden. Twee weken houdt in dit geval in: tussen twee monsterdatums mogen niet meer dan 28 dagen zitten.

Het laatste monster van het seizoen moet binnen twee weken na de laatste dag van het zwemseizoen worden genomen. Wanneer de resultaten van de monsteranalyses aanleiding geven tot het vermoeden van een verhoogd vervuilingsniveau, wordt geadviseerd tijdelijk de frequentie van de monsternamen te verhogen, om het vervuilingsvooral in de tijd te volgen en om vast te stellen of het probleem al dan niet tijdelijk is.

De Europese Blauwe Vlag Campagne accepteert geen kandidatuur waarbij gedurende het gehele seizoen minder dan vijf monsters genomen werden, ook al was het officiële zwemseizoen zeer kort (in sommige delen van Noord-Europa duurt het zwemseizoen slechts een of twee maanden).

Analysemethoden

Om een verhoogde kwaliteit en een goede vergelijkbaarheid van de gegevens voor de kwaliteit van het zwemwater te waarborgen, aan de hand waarvan de kandidaten voor de Blauwe Vlag beoordeeld worden, overweegt FEE om de keuze van de analysemethoden te beperken, zodat een bepaalde juistheid, reproduceerbaarheid, herhaalbaarheid en vergelijkbaarheid tussen de methoden verzekerd wordt.

Om te kunnen bepalen welke methoden verplicht moeten worden, heeft FEE onderzoeksrapporten (EUR 16601 EN, en EUR 16613 EN) van de Europese Commissie (DG XII) geraadpleegd. Er zijn twee methoden die, op basis van dit rapport, veel zorg wekken, namelijk:

- 1) die met drie en vijf reageerbuisjes (meest waarschijnlijke aantal, oftewel MPN - *most probable number*) en
- 2) membraanfiltratiemethoden met bevestiging door middel van partiële selectie van kolonies.

Dientengevolge wordt door FEE met klem geadviseerd dergelijke methoden te vervangen door andere, die een zeker niveau van juistheid, reproduceerbaarheid, herhaalbaarheid en vergelijkbaarheid verzekeren, overeenkomstig een eco-etiket als de Blauwe Vlag. Uiteindelijk zal FEE, na een onderzoek naar de omstandigheden in de laboratoria die gegevens verstrekken voor de doeleinden van de Blauwe Vlag, binnen een nog te specificeren tijdslimiet, eisen dat de bovenstaande onwenselijke methoden vervangen worden.

FEE is voornemens Europese (CEN) of internationale (ISO) normeringen te hanteren in haar aanbevelingen omtrent de parameters en de geaccepteerde analysemethoden hiervoor.

In het geval van een verzoek om vrijstelling van gegevens, of het in aanmerking komen van een kandidaat als speciaal geval:

Speciale omstandigheden kunnen zich voordoen als een locatie hoge metingen heeft gehad als gevolg van een bekende en aangetoonde oorzaak tijdens het zwemseizoen.

Speciale gevallen op grond van incidenten die ongewoon zijn maar niet ongebruikelijk zijn voor in de omgeving, worden niet in overweging genomen.

Het buiten beschouwing laten van de gegevens van de kwaliteit van het zwemwater op grond van uitzonderlijke weersomstandigheden dienen goedgekeurd te zijn door de landelijke instanties verantwoordelijk voor de controle van de wetgeving op het gebied van zwemwaterkwaliteit,

voordat een dergelijk geval door de Europese Blauwe Vlag Jury in overweging wordt genomen. Het verzoek moet ondersteund worden door meteorologische gegevens die aantonen dat de weersomstandigheden werkelijk uitzonderlijk waren.

Als een voorval van zware vervuiling aantoonbaar toegewezen kan worden aan een ongeval of ander onontkoombaar, maar inmiddels rechtgezet, voorval, dan is het mogelijk om een kandidatuur voor de Blauwe Vlag als speciaal geval in te dienen. De onderbouwing dient niet alleen aan te tonen dat het voorval inmiddels voorbij is, maar ook dat de vervuiling als gevolg hiervan, onmiskenbaar met het betreffende voorval te maken had.

Als de nationale coördinator of de Europese jury reden heeft om de duurzaamheid van de zwemwaterkwaliteit in twijfel te trekken, kunnen de resultaten van de voorgaande jaren opgevraagd worden en kunnen deze deel uitmaken van het algehele oordeel over de kandidatuur.

1. *Het strand mag niet worden aangetast door lozingen van industrieel afval of rioolwater. (V)*

Er dient gedocumenteerd te worden dat het water van welke lozing dan ook in het strandgebied van de gemeente het milieu niet beïnvloedt.

Er mag geen enkele toevoer zijn van industrieel of stedelijk afvalwater, waardoor de microbiologische of fysisch-chemische kwaliteit van het water ook maar in het minst beïnvloed wordt, ook al komt de oorzaak van de vervuiling van buiten de gemeente.

De nationale coördinator moet in kennis gesteld worden van alle lozingspunten in het gebied van de voorgedragen stranden en de gemeente in het algemeen. Het is noodzakelijk dat de monsterlocaties, zoals genoemd onder 1., precies worden vastgesteld, zodat bepaald kan worden of afvoerkanalen van stromen of riolen invloed hebben op de kwaliteit van het zwemwater.

Met betrekking tot industriële vervuiling, moet de nationale coördinator op de hoogte worden gesteld van industriële productiebedrijven en fabrieken in de nabije omgeving van de stranden van de gemeente en hun mogelijke invloed op het milieu. Bovendien moeten de betreffende instanties kunnen aantonen dat het gebied beschermd wordt tegen milieu-aanslagen van nabijgelegen industriële bedrijven, dat er afdoende controle wordt uitgeoefend, en dat er zich geen gevallen voordoen die de volksgezondheid of het milieu bedreigen.

2. *Gemeentelijke en/of regionale rampenplannen om het hoofd te bieden aan milieurampen. (V)*

Dergelijke rampenplannen dienen een beschrijving te omvatten met een duidelijk omschreven procedure, met als doel efficiënt te kunnen handelen in een noodgeval, zodat het vervuilingsprobleem, in samenwerking met de plaatselijke instanties, zo snel mogelijk opgelost kan worden.

Het rampenplan moet in elk geval aangeven:

- met welke mensen in geval van vervuiling contact opgenomen moet worden
- welke administratieve handelingen, diensten en mensen benodigd zijn om het probleem op te lossen
- wat de procedure is voor de bescherming, en eventuele evacuatie, van mensen
- wat de procedure is om mensen te waarschuwen en te informeren.

In het noodplan moet aangegeven worden wie wat moet doen in geval van nood, waaronder vervuilingsvoorvallen.

Het publiek dient, door middel van bijvoorbeeld aanplakbiljetten op informatiepunten op het strand, in de media, of door andere relevante communicatiemethoden, op de hoogte gesteld te worden van eventuele vervuiling en de mogelijke gevaren.

Om de integriteit van de Blauwe Vlag en de reddingsbrigades te waarborgen, is het van wezenlijk belang de vlag neer te halen wanneer zich enige schending van de criteria heeft voorgedaan, zoals bijvoorbeeld vervuiling door riolering.

Bijlage:

In de aanvraag moet verwezen worden naar het rampenplan, bijvoorbeeld in de vorm van een schriftelijke noodprocedure of actieplan. Vermeld tevens het referentienummer van het rampenplan of de naam van het plan. Ook moeten de naam-, adres-, en woonplaatsgegevens, telefoonnummers en dergelijke van degene die de plaatselijke verantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van het plan, vermeld worden.

- 1. *Het is niet toegestaan dat algen of andere soorten vegetatie zich op het strand ophopen en daar gaan liggen rotten, behalve in speciaal daartoe aangewezen gebieden en op voorwaarde dat dit geen overlast veroorzaakt. (R)***

De natuurlijke aanwas van zeewier en andere alg-achtige vegetatie door golven en getijden is onvermijdelijk en wordt aanvaard, zolang het maar geen overlast veroorzaakt. Dit houdt in dat het niet toegestaan is het te laten liggen en het te laten ophopen tot het punt waar het gevaar of ongemak oplevert voor het publiek.

Aan de andere kant vormt zeewier een natuurlijk onderdeel van het ecosysteem in de kustgebieden. De kustgebieden moeten ook beschouwd worden als een levende en natuurlijke omgeving, en niet alleen als een recreatiegebied dat zo netjes mogelijk gehouden dient te worden. Daarom moet de controle van zeewier op het strand niet alleen rekening houden met de behoeften van de bezoekers, maar ook met de biodiversiteit van het kustgebied.

Als het nodig mocht blijken het zeewier of de andere planten te verwijderen, dient overwogen te worden of dit op een milieuvriendelijke wijze kan gebeuren, bijvoorbeeld door verwerking als compost of meststof.

In sommige gebieden wordt zeewier op het strand gedroogd om later gebruikt te worden als meststof of om de structuur van de duinen te verbeteren. Zonder dit uitstekende gebruik teniet te doen, moet er wel op gewezen worden dat de strandgasten er geen hinder van mogen ondervinden.

- 2. *De gemeenschap dient zich te houden aan de vereisten met betrekking tot de verwerking van rioolwater en de kwaliteit van het afvalwater zoals die zijn verwoord in de Richtlijn inzake stedelijk afvalwater van de EU. (V)***

Er mag geen onbehandeld rioolwater uit de plaatselijke gemeente geloosd worden. Het verzamelen, behandelen en laten afvloeien van stedelijk afvalwater in de gemeente moet voldoen aan eisen als die van de voorschriften van de Europese Unie voor stedelijk afvalwater. Dit houdt in:

- 5.1 dat de woonplaats voorzien moet zijn van opvangsystemen voor stedelijk afvalwater, uiterlijk op
  - 31 december 2005 voor plaatsen met een I.E. tussen de 2.000 en 15.000
- 5.2 dat het stedelijke afvalwater dat opgevangen wordt en een secundaire behandeling ondergaat, uiterlijk op
  - 31 december 2005 voor alle lozingen van plaatsen met een I.E. tussen de 10.000 en 15.000
  - 31 december 2005 voor alle zoetwaterlozingen en riviermonden van plaatsen met een I.E. tussen de 2.000 en 10.000
- 5.3 voordat het stedelijkafvalwatereffluent via een RWZI in gevoelige gebieden geloosd wordt, dient het een strengere behandeling danwel secundaire zuivering te hebben ondergaan
- 5.4 voordat het stedelijkafvalwatereffluent via een RWZI in een minder gevoelig gebied wordt geloosd, dient het tenminste een primaire zuivering te hebben ondergaan voor alle lozingen

in:

- kustwateren bij plaatsen met een I.E. tussen de 10.000 en 150.000
- riviermondingen in minder gevoelige gebieden, bij plaatsen met een I.E. tussen de 2.000 en 10.000

5.5 voordat het stedelijk afvalwatereffluent via een RWZI wordt geloosd heeft het passende behandeling ondergaan in

- zoetwatergebieden en riviermondingen bij plaatsen met een I.E. lager dan 2.000
- kustwateren bij plaatsen met een I.E. lager dan 10.000.

Overzicht van de vereiste behandelingen, de uiterste data voor plaatsen met verschillende inwonertallen, en de plaatsbepaling van de lozingen:

I.E. van de plaats:	< 2.000	2.000 - 10.000	10.000 - 15.000	10.000 - 150.000
Type gebied:				
Zoetwater, riviermonding, gevoelig	Passende behandeling voor 31-12-2005	Secundaire behandeling voor 31-12-2005	Strengere dan secundaire behandeling voor 31-12-1999	Strengere dan secundaire behandeling voor 31-12-1999
Kustgebied, gevoelig	Passende behandeling voor 31-12-2005	Passende behandeling voor 31-12-2005	Strengere dan secundaire behandeling voor 31-12-1999	Strengere dan secundaire behandeling voor 31-12-1999
Zoetwater, riviermonding	Passende behandeling voor 31-12-2005	Secundaire behandeling voor 31-12-2005	Secundaire behandeling voor 31-12-2005	Secundaire behandeling voor 31-12-2005
Kustgebied	Passende behandeling voor 31-12-2005	Passende behandeling voor 31-12-2005	Secundaire behandeling voor 31-12-2005	Secundaire behandeling voor 31-12-2000
Kustgebied, minder gevoelig	-	-	Minimaal primaire behandeling voor 31-12-1999	Minimaal primaire behandeling voor 31-12-1999
Riviermonding, minder gevoelig	-	Minimaal primaire behandeling voor 31-12-1999	Secundaire behandeling voor 31-12-2005	Secundaire behandeling voor 31-12-2005

5.6 Lozingen na afvalwaterbehandeling zoals hierboven omschreven, moeten voldoen aan de eisen in tabellen 1 en 2 van Bijlage 1 B van de voorschriften voor Stedelijk Afvalwater Richtlijn EU.

5.7 In gevallen waar een lidstaat een speciaal verzoek heeft ingediend bij de EU-Commissie om later te mogen voldoen aan punt 5.2, en hiervoor uitstel heeft gekregen, voorziet de Blauwe Vlag, voor regelingen die vallen onder nummer 5.2, ook in de mogelijkheid tot implementatie van de Blauwe Vlag criteria op een later tijdstip.

Definitie van gebruikte termen

Strenger dan secundaire afvalwaterzuivering:

De behandeling van afvalwater waarbij het totale fosforgehalte danwel het totale stikstofgehalte met een minimum van 80% respectievelijk 70-80% gereduceerd dient te worden.

Secundaire afvalwaterzuivering:

De behandeling van afvalwater door middel van een proces bestaande uit een biologische behandeling met een tweede bezinking van zwevende vaste deeltjes, of een ander proces waarbij de vraag naar biologische zuurstof (BOD₅) met een minimumpercentage van 70-90% wordt verlaagd, de vraag naar chemische zuurstof (COD) met 75%, en het totaal aan zwevende vaste deeltjes (SS) met 90%.

Primaire afvalwaterzuivering:

De behandeling van afvalwater door middel van een fysisch en/of chemisch proces bestaande uit de bezinking van zwevende deeltjes, of een ander proces waarbij de vraag naar biologische zuurstof (BOD₅) van het binnenkomende afvalwater wordt verlaagd met minimaal 20% voordat het geloosd wordt, en het totaal aan zwevende vaste deeltjes (SS) van het binnenkomende afvalwater wordt verminderd met minimaal 50%.

Passende behandeling:

De behandeling van afvalwater door middel van een proces en/of afvoersysteem, waarbij na lozing het ontvangende water aan de relevante kwaliteitsdoelstellingen en de relevante voorschriften van de richtlijnen voor Stedelijk Afvalwater, en andere EU-richtlijnen (zoals de zwemwaterrichtlijn, nitratenrichtlijn, richtlijn voor de kwaliteit van water voor schelpdieren) voldoet.

Gevoelige gebieden:

- a) natuurlijke zoetwatermeren, overige zoetwaterbassins, riviermondingen en kustwateren die eutroof zijn, of waarvan verwacht wordt dat zij in de nabije toekomst eutroof zullen worden.
- b) oppervlaktewateren bestemd voor de productie van drinkwater
- c) gebieden die verdergaande behandeling nodig hebben dan de elementaire en nabehandeling, om aan de EU-richtlijnen met betrekking tot de waterkwaliteit te kunnen voldoen.

Minder gevoelige gebieden:

Een zeewaterbekken of zeegebied waar de lozing van afvalwater het milieu niet nadelig beïnvloedt als gevolg van de morfologische, hydrologische of specifiek hydraulische gesteldheid van dat gebied.

MILIEU-EDUCATIE EN INFORMATIE

- 1. Indien verwacht wordt dat (een deel van) het strand zwaar zal worden vervuild of anderszins een gevaar voor de veiligheid zal opleveren of indien dit reeds is gebeurd, dient het publiek onmiddellijk te worden gewaarschuwd. Het rampenplan, dat dient te voldoen aan criterium nr. 3, dient procedures te bevatten met betrekking tot de wijze waarop het publiek in dergelijke gevallen dient te worden gewaarschuwd. (V)**

Dit criterium is uiteraard nauw verbonden met criterium 3. Deze twee criteria vertegenwoordigen verschillende aspecten van dezelfde vereiste, namelijk dat er een noodplan bestaat waarin de plaatselijke reactie op een geval van vervuiling, of andere incidenten, beschreven staat. Het eerste criterium omvat de benodigde controle en reacties die in een dergelijk plan omschreven staan. Dit criterium behandelt het aspect van publieke informatieverstrekking van dit rampenplan.

Deze vereiste omvat overstorten van stormwater en voorkomende gevallen van algenbloei waarvan verwacht wordt dat het gevaar oplevert.

Publieke waarschuwingen omvatten alle maatregelen bedoeld om te voorkomen dat mensen in al dan niet zichtbaar vervuild water gaan zwemmen. Dergelijke waarschuwingen moeten met name en vooral op de plek zelf aangegeven worden, door middel van waarschuwingsborden op het strand, en in de gemeentelijke en toeristische kantoren, zo lang het gevaar aanhoudt. Verder dient de waarschuwing ook via de publieke media, zoals radio, tv en kranten aangeboden te worden.

Om rekening te houden met toeristen, dient de publieke waarschuwing op het waarschuwingsbord op het strand in meerdere talen verwoord te worden.

- 2. Informatie over kwetsbare natuurgebieden in het kustgebied, met inbegrip van de flora en fauna, moet op een openbare plaats worden opgehangen en worden opgenomen in informatiemateriaal dat aan toeristen wordt verschaft. Deze informatie dient eveneens te vermelden waar men zich in dergelijke gebieden aan dient te houden. (V)**

Het doel van dit criterium is te verzekeren dat de strandgebruikers voldoende ingelicht zijn over en bekend zijn met, de gevoeligheden van de omringende natuurlijke omgeving, en ook dat zij

gemotiveerd worden om de omgeving bewuster te beleven.

Sommige terreinen zijn gevoelig voor ingrepen en vereisen speciale beheerstechnieken. In dat geval dient men te kunnen aantonen dat de plaatselijke milieuorganisatie is benaderd voor het geven van adviezen bij deze specifieke problemen. Het kan voorkomen dat de kwetsbaarheid van het gebied deze niet in aanmerking laat komen voor een dergelijke onderscheiding, omdat de grotere bezoekersaantallen de flora, fauna en hun leefomgeving in gevaar brengen, doordat het land wordt gebruikt als toegangsweg, parkeerplaats, en dergelijke. In het algemeen kan gesteld worden dat de Blauwe Vlag alleen toegekend wordt aan terreinen waarvan kan worden aangetoond dat zowel bezoekersaantallen als het recreatief gebruik beheersbaar blijven, zodat onherstelbare, langdurige schade aan de plaatselijke natuurlijke omgeving voorkomen wordt.

De informatie moet geboden worden met behulp van:

- publieke aanplakborden (met bijvoorbeeld affiches waarop de gevoeligheden van het gebied uitgelegd worden en de gedragscodes in deze gebieden) op openbare plaatsen in toeristengebieden, in de gevoelige gebieden zelf, of in het VVV-kantoor.

en/of

- informatie over dit specifieke doel in toeristische folders, brochures en krantjes.

De informatie moet aangeboden worden in één of meerdere van deze vormen, en in gebieden waar veel toeristen komen, in meerdere talen.

De aanbevelingen over correct gedrag dienen zowel gedrag op het land als in en op het water te omvatten.

Dit criterium is met name van belang voor gemeenten met stranden nabij natuurgebieden. Gemeenten met stranden in een meer stedelijke omgeving dienen bij hun informatie verstrekkingen en gedragscodes meer op criterium 10 te letten.

1. De strandbeheerder dient:

- ***de meest recente informatie over de kwaliteit van het zwemwater duidelijk zichtbaar op het strand aan te brengen, in de vorm van eenvoudig te interpreteren tabellen of cijfers.***
- ***zo dicht mogelijk in de buurt van de Blauwe Vlag informatie over de Blauwe Vlag op te hangen, zoals informatie over wat de Blauwe Vlag precies inhoudt en wie op plaatselijk en landelijk niveau daarvoor verantwoordelijk zijn.***
- ***de Blauwe Vlag te verwijderen indien niet langer aan één van de met een (V) aangeduide criteria wordt voldaan. (V)***

De meest geschikte plaatsen voor de informatiepunten zijn plaatsen waar strandgebruikers ze goed kunnen zien en vaak langs komen. Voorbeelden hiervan zijn: alle belangrijke toegangspunten naar het strand, hetzij aan de kust of in het binnenland, bij reddingsbrigadeposten waar meestal al informatie over het strand hangt, bij andere strandvoorzieningen of bij het parkeerterrein. De informatie moet zodanig geplaatst worden dat zoveel mogelijk strandgebruikers in aanraking komen met de informatie. Alle relevante informatie (zoals die over de Blauwe Vlag, over de kwaliteit van het zwemwater en dergelijke) dienen tezamen op elk informatiepunt aangeboden te worden, in plaats van allemaal apart op verschillende plaatsen op het strand.

Verder dient de Blauwe Vlag informatie op VVV-kantoren beschikbaar te zijn.

De informatie dient in gebieden waar veel buitenlandse bezoekers komen, in verschillende talen aangeboden te worden.

A) Informatie over de kwaliteit van het zwemwater

Onder voldoende informatie over de kwaliteit van het zwemwater wordt verstaan alle testresultaten van het seizoen tot nu toe, en niet alleen de laatste resultaten. De resultaten dienen gepresenteerd te worden in een vorm waarin zij door het grote publiek gemakkelijk begrepen worden. Zij dienen altijd gepresenteerd te worden in een tabel of grafiek, met gemakkelijk te begrijpen symbolen die overeenkomen met de aanbevolen en verplichte

richtlijnen. Hierdoor kan iedereen, welke taal hij of zij ook spreekt, de informatie begrijpen. Er moet ook uitgelegd worden hoe de tabel of grafiek geïnterpreteerd moet worden.

Hierachter staat een voorbeeld van de manier waarop informatie over de kwaliteit van het zwemwater aangeboden kan worden:

De officiële instanties die belast zijn met het meten van de zwemwaterkwaliteit dienen zo spoedig mogelijk de analyseresultaten door te geven aan de gemeenten. Het is de verantwoordelijkheid van de Gemeente om ervoor te zorgen dat de reddingsbrigade deze informatie ook daadwerkelijk ophangt. De complete en gedetailleerde gegevens moeten door de Gemeente op verzoek aan iedereen bekend gemaakt worden, ofwel op het gemeentekantoor, ofwel bij de VVV-kantoren.

B) Voor presentatie ter plekke en voor plaatselijke publicatie dient de onderstaande informatie overwogen te worden:

De Blauwe Vlag campagne:

Dit strand is onderscheiden met de Blauwe Vlag. De Blauwe Vlag is een milieu-onderscheiding, uitgereikt aan gemeenten die zich op speciale wijze inzetten voor het beheer van hun kustwater (dan wel binnenwatergebieden) en de bijbehorende stranden. Dit op zodanige wijze dat het plaatselijke milieu en de natuur behouden blijven. Om de Blauwe Vlag te verkrijgen, moet de gemeente en de strandactiviteiten aan een aantal criteria voldoen, waaronder de kwaliteit van het water en de kustgebieden, het bieden van milieu-informatie en -educatie, veiligheid, dienstverlening en voorzieningen.

Door deze inspanningen van de gemeente zijn u en uw gezin ervan verzekerd dat u een schone en veilige omgeving aan de kustgebieden van zeeën en binnenwateren kunt bezoeken. Zij zorgen er ook voor dat de plaatselijke gemeente een goede basis voor gezonde ontwikkelingen behoudt.

Feiten over de Blauwe Vlag:

De Blauwe Vlag wordt toegekend door de *Foundation for Environmental Education*, (FEE) een niet-gouvernementele instelling voor het behoud van het milieu, en wordt in elk van de deelnemende landen vertegenwoordigd door landelijke organisaties.

- De Blauwe Vlag is een milieuonderscheiding voor stranden en jachthavens
- Alleen plaatselijke instanties kunnen in aanmerking komen voor de Blauwe Vlag voor stranden
- De campagne bevordert de samenwerking en vrijwillige acties van vertegenwoordigers van toeristische en milieuorganisaties
- De Blauwe Vlag voor stranden bestaat vier hoofdgebieden:
  - 1) kwaliteit van het zwemwater
  - 2) milieu-informatie en -educatie
  - 3) milieubeheer en -faciliteiten
  - 4) veiligheid, dienstverlening en voorzieningen
- De criteria van de campagne zijn voortdurend in ontwikkeling. Om de Blauwe Vlag toegekend te krijgen blijven gemeenten werken aan het oplossen van relevante milieuproblemen.
- De Blauwe Vlag is alleen geldig wanneer aan alle criteria wordt voldaan. Als dit niet het geval is, dan is het de verantwoordelijkheid van de plaatselijke instanties om de Blauwe Vlag neer te halen. Doen zij dit niet dan haalt FEE de vlag neer.
- In de zomer worden de Blauwe Vlag locaties door de landelijke FEE-organisatie gecontroleerd.

Ook u kunt de campagne ondersteunen door verschillende acties te ondernemen om het milieu te beschermen:

- door afvalcontainers op het strand te gebruiken, en waar mogelijk papier en glas te scheiden
- door gebruik te maken van openbaar vervoer om het strand te bereiken, of te voet of met de fiets te komen
- door de plaatselijke strandgewoonten en -voorschriften te volgen
- door op een bewuste manier, en met respect, te genieten van het strand en de omgeving
- door waar u verblijft het gebruik van water en elektriciteit te beperken - ga bewust om met de natuurlijke hulpbronnen
- door een vakantiebestemming te kiezen die het milieu hoog in het vaandel draagt - en waar

mogelijk een milieuvriendelijke verblijfplaats

Landelijke en plaatselijke instanties verantwoordelijk voor de Blauwe Vlag:

De naam en adresgegevens van de landelijke Blauwe Vlag instantie en de plaatselijke instantie verantwoordelijk voor de Blauwe Vlag moeten op een goed zichtbare plaats aangebracht worden. De tekst die bij de naam en adresgegevens vermeld staat, kan als volgt luiden: 'Dit zijn de namen en adressen van de landelijke en plaatselijke instanties die verantwoordelijk zijn voor de Blauwe Vlag. Om de campagne te steunen, stellen wij het op prijs als u de landelijke of plaatselijke organisatie laat weten in hoeverre dit gebied in uw ogen voldoet aan de normen van de Blauwe Vlag. Op deze manier draagt u bij aan de instandhouding van deze Blauwe Vlag normen.

Aanbevolen wordt ook om het adres van de Europese Blauwe Vlag coördinator te vermelden: Scandiagade 13, DK-2450 Kopenhagen, Denemarken.

De criteria van de Blauwe Vlag Campagne luiden als volgt:

WATERKWALITEIT

- Er wordt voldaan aan de eisen en normen zoals bijvoorbeeld omschreven in de EU-richtlijnen voor de kwaliteit van het zwemwater. (I)
- Er doen zich geen lozingen voor van industrieel, riolerings- of dergelijk afvalwater dat het strandgebied kan beïnvloeden. (I)
- Er bestaan plaatselijke en/of regionale rampenplannen om het hoofd te kunnen bieden aan vervuilingssituaties. (I)
- Zeewier en andere plantvormen worden niet op het strand achtergelaten waar het zich opeen kan hopen, behalve in gebieden bestemd voor specifieke doeleinden, en alleen voorzover dit geen hinder veroorzaakt. (G)
- De gemeente moet voldoen aan de eisen voor rioolzuivering en de kwaliteit van het afvalwater, zoals omschreven in de EU-richtlijnen voor stedelijk afvalwater.

MILIEU-EDUCATIE EN INFORMATIE

- Het publiek dient onmiddellijk gewaarschuwd te worden als het strand of deel daarvan zeer vervuild blijkt te zijn, of verwacht wordt te zijn, of anderszins onveilig is voor recreanten. De procedures voor het verspreiden van publieke waarschuwingen moeten in dergelijke gevallen vervat zijn in een rampenplan. (I)
- Informatie over natuurlijke gevoelige kustgebieden, waaronder ook de flora en fauna, moet duidelijk zichtbaar getoond en bij toeristische informatie vermeld worden. De informatie dient aanbevelingen te omvatten over het juiste gedrag in dergelijke gebieden. (I)
- De strandbeheerder staat ervoor in dat:
  - up-to-date informatie over de kwaliteit van het zwemwater, in de vorm van een gemakkelijk te interpreteren tabel of grafiek, duidelijk zichtbaar op het strand wordt gepresenteerd.
  - informatie over de Blauwe Vlag zo dicht mogelijk bij de Blauwe Vlag wordt vermeld, waaronder de aspecten die door de Blauwe Vlag behandeld worden, alsook de instanties die op plaatselijk en landelijk niveau verantwoordelijk zijn.
  - de Blauwe Vlag verwijderd zal worden als aan een van de criteria omschreven in (I) niet meer wordt voldaan.
- De plaatselijke gemeente en de strandbeheerder dienen gezamenlijk aan te kunnen tonen dat er minimaal vijf activiteiten op milieu-educatiegebied worden geboden. (I)
- Wetgevingen op het gebied van strandgebruik moeten op aanvraag aan het publiek getoond kunnen worden, bijvoorbeeld in VVV-kantoren, het gemeentekantoor, of op het strand. Gedragscodes voor het strandgebied moeten duidelijk aangegeven zijn op het strand. (I)
- De plaatselijke gemeente beschikt over een bezoekerscentrum voor milieu-interpretatie of dergelijk permanent educatief centrum over het kustgebied. Een dergelijk centrum kan aangeduid worden als een Blauwe Vlag centrum, als hier, naast algemene educatieve activiteiten over kustgebieden en de zee, ook informatie over de Blauwe Vlag verkregen kan worden (G).

Noot: In Nederland hebben de deelnemende kustgemeenten zich uitgesproken tegen een Blauwe Vlag Centrum in Nederland.

MILIEUBEHEER EN -FACILITEITEN

- De gemeente dient een bestemmingsplan te hebben opgesteld welke het kustgebied omvat.

Dit plan, en de huidige activiteiten van de gemeente in het kustgebied, moeten in overeenstemming zijn met bouwvoorschriften en voorschriften voor de bescherming van kustgebieden. Als de gemeente erg klein is, kan dit deel uitmaken van een groter, regionaal plan. (I)

- Afvalcontainers dienen in voldoende aantallen aanwezig te zijn, naar behoren beveiligd, en regelmatig onderhouden en geleegd. Er dienen voldoende maatregelen getroffen te worden om afval, zeewier, en andere vervuilingsoorzaken op het strand te verzamelen. Het afval dat op het strand verzameld wordt, dient op een door de wet toegestane wijze verwijderd te worden. (I)
- Waar nodig, dient het strand dagelijks schoongemaakt te worden. (I)
- Op het strand mag niet:
  - met auto's gereden worden, tenzij specifiek toegestaan (bijvoorbeeld voor Ambulances, kantoniers e.d.)
  - met auto's of fietsen wedstrijden gereden worden
  - afval gestort worden
  - zonder toestemming gekampeerd worden
- Er dient toezicht gehouden te worden op de verschillende gebruikers en wijzen van gebruik, zodat conflicten en ongelukken worden voorkomen. Als er natuurgebieden grenzen aan het strand, dan moeten stappen ondernomen worden om negatieve invloeden als gevolg van gebruik van en verkeer van en naar het strand en de wateren te voorkomen. (I)
- Het strand heeft voorzieningen voor de opvang van recyclebare materialen, zoals glas en blik. (I)
- De gemeente bevordert duurzame methoden van vervoer in het strandgebied, zoals fietsen, wandelen en openbaar vervoer. (G)

VEILIGHEID, DIENSTVERLENING EN VOORZIENINGEN

- Er moet een veilige toegangsweg zijn naar het strand. (I)
- Er zijn voldoende en schone openbare voorzieningen met een gecontroleerde rioolafvoer volgens de EU-voorschriften voor stedelijk afvalwater. (I)
- Gedurende het zwemseizoen zijn er reddingsbrigades aanwezig en/of zijn er voldoende veiligheidsvoorzieningen, waaronder reddingsuitrusting en bijbehorende aanwijzingen voor gebruik, en een directe telefoonverbinding. De reddingsuitrusting dient goedgekeurd te zijn door de landelijke reddings- en kustwachtorganisaties.

Noot: in Nederland is er niet zo'n organisatie. Er moet een gebruiksaanwijzing bij aanwezig zijn, hij moet permanent op het strand aanwezig zijn en onmiddellijk toegankelijk, tevens dient de werking ervan regelmatig gecontroleerd te worden.

In overeenstemming hiermee moeten ook de reddingsbrigades volgens de landelijke eisen, (**Noot:** zijn er in Nederland niet. Zie ook aanbeveling FEE-n Jury 1999) zoals door de autoriteiten en professionele verenigingen vastgesteld, getraind en gediplomeerd te worden. (I)

- Er moet een eerstehulp post op het strand aanwezig zijn, op een duidelijke en prominente plaats. (I)
- (Landelijke) wetgevingen met betrekking tot honden, paarden en andere huisdieren moeten op het strand nauwgezet gevolgd worden. Hun toegang tot het strand, en hun activiteiten, moeten onder alle omstandigheden gereguleerd worden. (I)
- Er dient een beschutte drinkwaterplaats aanwezig te zijn. (G)
- Er dient een gemakkelijke toegang te zijn tot een telefoon (G). Op stranden waar geen reddingsbrigade aanwezig is, is dit een verplicht onderdeel. (I)
- Minimaal één van de gemeentelijke stranden moet uitgerust zijn met voorzieningen die gehandicapten toegang geven tot het strand en toilet-voorzieningen, behalve waar dit topografisch gezien niet mogelijk is. In gevallen waar de gemeente slechts één strand heeft dat voor de Blauwe Vlag gekwalificeerd is, dient dit strand toegang te bieden en over voorzieningen te beschikken voor mensen met een lichamelijke handicap, behalve wanneer dit topografisch gezien niet mogelijk is. (I)
- Alle gebouwen en apparatuur op het strand moeten in goede staat van onderhoud verkeren. (I)

De kern van elk van de vier onderdelen van de Blauwe Vlag criteria moet op het strand uitgelegd worden. Aanbevolen wordt, echter, om de volledige lijst aan te plakken op de paal van de Blauwe Vlag zelf (als deze op het strand staat, waar mensen langskomen). **Noot:** In Nederland hebben we hier het Blauwe Vlag schild voor. De volledige lijst kan bij FEE-n of de gemeente worden verkregen. Overige geschikte plaatsen zijn: bij de toegang tot het strand, bij de reddingsbrigadepost, of op een informatie- of Blauwe Vlag centrum aan het strand.

In het ideale geval zou de onderstaande informatie ook aangegeven moeten worden:

- Veiligheidsinformatie, waaronder tijdstippen voor eerste hulp, aanwezigheid van de reddingsbrigade en hun surveillancegebied, en uitleg van de noodvlagsystemen.
- Een plattegrond van het gebied, waarop aangegeven het onderscheiden strand, de plaats van de voornaamste voorzieningen en diensten in het strandgebied, reddingsbrigade en veiligheidsmaterieel, eerstehulpmaterieel, telefoons, toiletten, parkeerterreinen en fietsstallingen, de plekken waar waterkwaliteitsmonsters genomen worden, toegangspunten en voetpaden.

Raadpleeg de criteria die betrekking hebben op deze faciliteiten en diensten voor bijkomende richtlijnen.

C) Wanneer de vlag verwijderd is, dan moet er een mededelingenbord worden geplaatst waarop de reden voor deze verwijdering staat aangegeven.

- 1. De plaatselijke gemeente en de strandbeheerder dienen gezamenlijk aan te kunnen tonen dat er minimaal vijf activiteiten op milieueducatiegebied worden geboden. (I)**

Milieueducatie bevordert de doelstellingen van de Blauwe Vlag Campagne, door:

- de bewustwording van, en de zorg voor de kustgebieden en de binnenwateren door recreatieve gebruikers en beroepsmatige gebruikers te bevorderen

- personeel en toeristische dienstverleners op te leiden in milieuzaken
- de plaatselijke interesse te wekken voor het beheer van hulpbronnen in de kustgebieden en de omgeving van binnenwateren
- het duurzame gebruik van het gebied voor recreatie en toerisme te bevorderen.

De verschillende activiteiten

Er moeten in de gemeente minimaal vijf aparte activiteiten aangeboden worden; niet noodzakelijkerwijs vijf activiteiten per strand. Deze activiteiten dienen in Nederland direct betrekking te hebben op de kustgebieden of op de binnenwateren. Aanbevolen wordt om sommige van de vijf activiteiten betrekking te laten hebben op de duurzame ontwikkeling van de gemeente in zijn totaliteit, in relatie tot de verbetering van het milieu van de kustgebieden aan zee of aan de binnenwateren.

Voorbeelden van activiteiten

De activiteiten kunnen onderverdeeld worden in vier categorieën:

A. UITGEVEN VAN DOCUMENTATIE

Deze categorie omvat de productie van folders, stickers, programma's, ansichtkaarten, nieuwsbrieven voor scholen en gemeenten, boeken, T-shirts, tasjes, posters, radiobulletins, en dergelijke.

B. ACTIVITEITEN WAARBIJ PASSIEVE PARTICIPATIE VERWACHT WORDT

Deze categorie omvat tentoonstellingen, films, presentaties, diavoorstellingen, het organiseren van congressen en discussiebijeenkomsten, en dergelijke.

C. ACTIVITEITEN WAARBIJ ACTIEVE PARTICIPATIE VERWACHT WORDT

Deze categorie omvat rondleidingen, educatieve spelvormen (zoals vraag- en antwoordspelletjes, speurtochten, spellen waarbij afval verzameld wordt, en dergelijke), toneelvoorstellingen, schoonmaakdagen, kustwachtactiviteiten, strandinspecties, foto- of tekenwedstrijden, projecten tot natuurbehoud, kringloopprojecten, groene-technologieprojecten, en dergelijke.

D. REPRODUCEERBARE ACTIVITEITEN

Deze categorie omvat trainingscursussen voor onderwijspersoneel, en begeleiders van kinderen in verenigingen, clubs en andere groepen.

In de milieu-educatieve activiteiten die binnen de gemeente aangeboden worden, dienen verschillende typen activiteiten vertegenwoordigd te zijn.

Doelgroepen

Deze activiteiten dienen diverse doelgroepen aan te spreken. Het is van belang dat de plaatselijke autoriteiten samen met andere betrokkenen in de omgeving een programma opzetten om een groot aantal geïnteresseerde partijen die invloed uitoefenen op het plaatselijke milieu voor te lichten en bewuster te maken: bezoekers, de plaatselijke bevolking, personeel in de toeristische dienstverlening, vissers, medewerkers in de plaatselijk industrieën, en dergelijke. Bovendien moet vraag en aanbod op elkaar afgestemd worden. Het is bijvoorbeeld niet voldoende om in een belangrijke toeristische plaats slechts één algemeen toegankelijke activiteit in het hele seizoen aan te bieden.

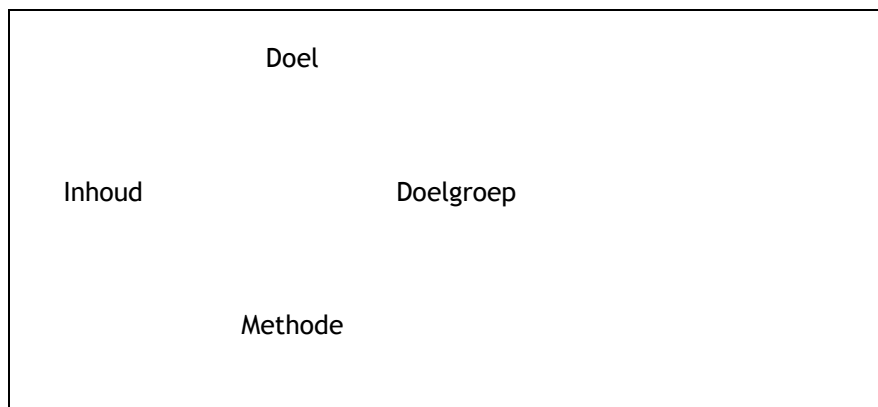
De activiteiten moeten onderdeel uitmaken van een gedegen milieu-communicatie-programma, dat zich richt tot verschillende doelgroepen en waarbij de verantwoordelijkheden van de plaatselijke gemeente vanuit een plaatselijk 'Agenda 21'-perspectief benaderd worden. Informatie over algemeen toegankelijke activiteiten moeten duidelijk aangekondigd worden op de informatiepunten op het strand of in toeristische krantjes of tijdschriften, of aangeplakt in kantoren voor toeristische informatie, met daarin vermeld:

- welke soort activiteit het betreft, en
- wanneer en waar de activiteit plaatsheeft.

Overwegingen bij elke activiteit

Voordat een activiteit gestart wordt, is het aan te bevelen om het doel van de activiteit voor ogen te houden, de doelgroep, de inhoud en de methoden om de doelgroep en het doel te

bereiken. Dit wordt goed geïllustreerd door de zogenaamde ‘molen van Van Rooyen’:

Let op: als u één van de onderdelen verandert, heeft dit consequenties voor de overige onderdelen

Met deze cirkel kunt u ook controleren of de doelstellingen bereikt zijn.

Voor elk van de vijf activiteiten moet een omschrijving, waarin de onderstaande aspecten vervat zijn, aan de landelijke vertegenwoordiging van de Blauwe Vlag gestuurd worden:

- 1) De naam van de activiteit
- 2) Het doel van de activiteit
- 3) De doelgroep
- 4) De inhoud/boodschap van de activiteit
- 5) De methode (gebruikt om de boodschap over te brengen)
- 6) Het resultaat
- 7) Bijlage/voorbeelden/en dergelijke.

1. *Wetten over het gebruik van het strand moeten op verzoek gemakkelijk te verkrijgen zijn bijvoorbeeld bij de VVV's, op het gemeentehuis of op het strand. De op het strand geldende gedragsvoorschriften dienen op het strand te worden opgehangen. (V)*

Wetgeving die betrekking heeft op strandgebruik en -beheer moeten op verzoek gemakkelijk beschikbaar zijn in het gemeentehuis, terwijl de gedragscodes voor het strand, in relatie tot de activiteiten van de bezoekers op het strand, op het strand zelf, nadrukkelijk ter plekke aanwezig dienen te zijn, of op een aanplakbord, of aangeplakt op de betreffende informatiepunten. Dergelijke informatie moet op alle belangrijke toegangspunten naar het strand aangeboden worden.

2. *Indien de plaatselijke gemeente beschikt over een milieuvorlichtingscentrum of gelijksoortig permanent openbaar milieu-informatiecentrum, in het bijzonder met betrekking tot de kustomgeving, kan een dergelijk centrum worden aangewezen als Blauwe Vlag centrum indien het een plaats betreft waar informatie kan worden verkregen over de Blauwe Vlag of indien het een centraal punt vormt voor milieuvorlichtingsactiviteiten op het gebied van de kust en de zee (zie criterium nr. 9). (R)*

Een dergelijk centrum of plaats moet, om in aanmerking te komen voor de benaming van milieu-interpretatie- of -educatief centrum, zowel activiteiten en tentoonstellingen bieden als informatie over milieu en natuur. Een bemand informatiepunt kan niet zonder meer als zodanig aangeduid worden. Een bepaald strand voldoet aan dit criterium als zich een dergelijk centrum in de omgeving bevindt, en gegevens over de locatie en activiteiten op het strand zelf of in een nabijgelegen kantoor voor toeristische informatie aanwezig zijn.

Daarbij moet het centrum algemeen toegankelijk zijn met activiteiten en informatie voor het grote publiek, en niet alleen voor schoolkinderen.

Een dergelijk centrum of plaats kan worden aangemerkt als Blauwe Vlag centrum, als het

specifiek dient als activiteitencentrum voor de Blauwe Vlag campagne (met andere woorden, wanneer het activiteiten biedt conform criterium 9).

MILIEUBEHEER EN FACILITEITEN

- 3. De plaatselijke gemeente dient te beschikken over een plan voor het gebruik en de ontwikkeling van de grond in de kuststreek. Dit plan en de huidige activiteiten van de gemeente in de kuststreek dienen te voldoen aan de bouwreglementen en regels met betrekking tot de bescherming van het kustgebied. Indien het een zeer kleine gemeenschap betreft, kan het deel uitmaken van een groter regionaal plan. (V)***

Het strand en het onmiddellijke achterland moeten in overeenstemming zijn met de officiële bouwvoorschriften en bestemmingsplannen.

De locatie van voorzieningen en het gebruik van het gebied rond het strand en de omgeving moeten voldoen aan milieu- en ruimtelijk ordeningswetgeving. Aan deze richtlijnen en/of wetgevingen moet door de aanvrager van deze voorzieningen en activiteiten, op eigen verantwoordelijkheid, worden voldaan.

Voorzieningen op het strand, bouwwerken, en ander gebruik van het strand en omgeving, moet in overeenstemming zijn met wetgeving die betrekking heeft op het gebruik van kustwateren of binnenwateren, waaronder wetgeving die betrekking heeft op natuurbescherming.

De gemeente moet op dit moment en in de toekomst, deel uitmaken van een bestemmingsplan of er zelf één hebben opgesteld, waarin het gebruik van de betreffende kustgebieden aan zee of aan de binnenwateren en de omgeving beschreven staat. Dit plan moet bij de aanvraag beschreven zijn, of een kopie van het betreffende onderdeel van het plan als achtergrondinformatie bijgevoegd. Verder kan deze op verzoek, bij inspecties ter plekke, aan controle onderhevig zijn.

Het publiek moet betrokken worden bij het opstellen en de uitvoering van het bestemmingsplan. De Blauwe Vlag Campagne stelt het op prijs als de aanvragende gemeente duurzame ontwikkelingsprojecten uitvoert waarbij participatie van het grote publiek centraal staat, zoals plaatselijke 'Agenda 21'-initiatieven, of projecten waarbij actoren op het milieugebied ervoor zorgen dat het gebruik van hulpbronnen en afvalwater wordt beperkt, met name met betrekking tot de waterhuishouding. Ook worden natuurbeschermingsprojecten die zich richten op het zee- of binnenwatermilieu gestimuleerd, vooral als deze de plaatselijke bevolking bij het beheer en de zorg betrekken.

- 4. Er dienen voldoende afvalbakken aanwezig te zijn die op gedegen wijze zijn bevestigd en die regelmatig worden geleegd. Afval, algen en andere vervuilende stoffen dienen op adequate wijze op het strand te worden verzameld. Het op het strand opgehaalde vuil dient te worden verwijderd en naar een officieel goedgekeurde vuilstortplaats te worden gebracht. (V)***

Een door de wet toegestane afvalverwijdering houdt in dat deze uitgevoerd wordt door een door de autoriteiten op basis van milieu-eisen aangewezen vergunninghouder. Het is de taak van de gemeente die de Blauwe Vlag ontvangt ervoor te zorgen dat het afval op correcte wijze verwijderd wordt, of nu gebruik gemaakt wordt van de eigen afvalverwerkingsplaatsen of van een gemeenschappelijke afvalverwerkingsplaats.

Afvalcontainers moeten er behoorlijk uitzien. Naast functionaliteit dient aandacht te worden besteed aan de esthetische kwaliteiten ervan. De materialen waaruit ze vervaardigd worden dient zo milieuvriendelijk mogelijk te zijn. We adviseren verder om, waar mogelijk, gescheiden afvalverwerking mogelijk te maken, zoals glasbakken, papiercontainers, blikbakken, en aparte afvalbakken voor het composteren van zeewier en dergelijke. Aantallen en afstanden tussen de afvalcontainers op het strand zijn afhankelijk van de inhoud ervan, hoe vaak ze geleegd worden, en het aantal strandgebruikers.

Een alternatief voor een aantal kleinere afvalcontainers op het strand zelf, is om grotere afvalbakken te plaatsen bij de belangrijkste toegangspunten van het strand. Een dergelijke aanpak maakt het wel essentieel om de strandgasten duidelijk te maken dat zij hun afval meenemen wanneer zij het strand verlaten.

Bij de keuze van het soort afvalcontainers en de plaatsing ervan, dienen de volgende punten in overweging genomen te worden:

- inhoud
- milieuvriendelijke materialen
- verschillende soorten afval
- gescheiden afvalverwerking (glas, blik, papier, GFT)
- aantallen bezoekers
- frequentie van legen en schoonmaken in het hoogseizoen
- plaatselijke omstandigheden, zoals wind, hoogwater, meeuwen die afvalbakken doorzoeken op eetbaars
- toegankelijkheid, bijvoorbeeld hoogte, begaanbaar oppervlak

1. *Gedurende het zwemseizoen dient het strand, indien nodig, dagelijks te worden schoongemaakt. (V)*

Afval mag niet op het strand achtergelaten worden, waar het zich ophoopt en gevaar oplevert en afschuw veroorzaakt. Het strand moet voldoen aan de landelijke richtlijnen met betrekking tot afval. Daarom moeten maatregelen getroffen worden die ervoor zorgen dat het strand regelmatig wordt gecontroleerd en schoongemaakt, afhankelijk van de gebruiksintensiteit en de schade die afval aan het strand kan toebrengen.

De strandbeheerder behoort ook te bekijken in hoeverre naburige, minder goed onderhouden stranden nadelig effect hebben op de onderhoudstoestand van het betreffende strand. Daarom dienen niet alleen de Blauwe Vlag stranden regelmatig gecontroleerd en schoongehouden te worden, maar ook alle andere drukbezochte stranden in de buurt.

2. *Op het strand mag niet:*

- *met auto's gereden worden, tenzij specifiek toegestaan*
- *met auto's of fietsen wedstrijden gereden worden*
- *afval gestort worden*
- *zonder toestemming gekampeerd worden*

Stranden waar auto's toegestaan zijn, moeten duidelijk aangegeven parkeerterreinen bezitten, en daarnaast ook duidelijke autovrije zones. De waterkant dient te allen tijde volledig autovrij gehouden te worden. (V)

Niet-toegestaan gemotoriseerd verkeer, het storten van afval, en kamperen dient op het strand verboden te worden en de informatie over deze beperkingen moet duidelijk zichtbaar tentoongespreid worden (dit kan gebeuren als onderdeel van de gedragscode in criterium 10).

Bij voorkeur dienen auto's niet toegestaan te worden op Blauwe Vlag stranden. Waar auto's op het strand niet geheel verboden kunnen worden, moet dit wel een goede reden hebben en moet het uitstekend in de hand gehouden worden door middel van goed aangegeven rijstroken en parkeergebieden. Ook de autovrije zones moeten goed aangegeven worden. Daarenboven dient er op het strand regelmatig, wanneer de situatie dit vereist, door (verkeers)politie gesurveilleerd te worden. Tegelijkertijd dient op het strand een 50 m-zone vanaf de waterkant verboden terrein verklaard te worden voor auto's. In ieder geval moet het overgrote deel van het strand volledig autovrij blijven.

Waar er geen fysieke afsluiting is die voorkomt dat auto's op het strand kunnen komen, dient er een plaatselijke verordening te zijn tegen niet-toegestaan verkeer, het storten van afval en kamperen. Deze informatie moet duidelijk aangegeven worden in de omgeving van het strand.

vervoer worden bevorderd, zoals openbaar vervoer - bijvoorbeeld strandbusdiensten en fietsverhuur (eventueel gratis). Aan dergelijke initiatieven wordt, met name in drukke strandgebieden, door de Blauwe Vlag commissie extra aandacht besteed.

Het wordt niet geaccepteerd wanneer het strand, of het omringende gebied, gebruikt wordt om afval te dumpen. Dit moet door de plaatselijke autoriteiten afdoende gecontroleerd worden. Op dezelfde manier mag er op het strand alleen gekampeerd worden als dit uitdrukkelijk is toegestaan. Als blijkt dat de plaatselijke autoriteiten of reddingsbrigades en niet-geautoriseerd kamperen niet kunnen voorkomen, dan kan het strand niet in aanmerking komen voor de Blauwe Vlag.

1. De toegang tot het strand dient veilig te zijn.(V)

Zoals in de inleiding uitgelegd is, moet een strand goed toegankelijk zijn om in aanmerking te komen voor de Blauwe Vlag. Bovendien moet de toegangsweg ook veilig zijn.

Daarom moeten stranden die normaal gesproken slecht toegankelijk zijn, zodanige voorzieningen krijgen dat ze toch veilig te bereiken zijn, bijvoorbeeld door middel van stevige trappen met een goede leuning. Tegelijk moeten ook de wegen in de buurt van het strand veilige oversteekplaatsen hebben.

Strandpromenades en trappen naar het strand moeten goed afgewerkt en goed onderhouden zijn om als veilig aangemerkt te worden en het oppervlak van het parkeerterrein moet ook in goede staat zijn. Er dienen goed aangegeven parkeerplaatsen voor invaliden aanwezig te zijn, die gemakkelijk toegang bieden tot de voorzieningen van het oord.

Als het absoluut noodzakelijk is om op het strand te parkeren (hulp- en onderhoudsdiensten) moet dit veilig, beheerst, duidelijk aangegeven en begrensd zijn. Overige toegangswegen moeten ook veilig zijn, met afdoende verkeersregeling voor voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer, en veilige trappen en voetpaden. Aanleg van fietspaden wordt, waar relevant, sterk aangeraden. Ook dienen er voldoende parkeerplaatsen en fietsenstallingen aanwezig te zijn.

Waar wandelpromenades zich meer dan twee meter boven het strand bevinden, moeten duidelijke waarschuwingen en/of een balustrade aanwezig te zijn om ongelukken te voorkomen. Met name wanneer een strand uit stenen bestaat. Raadpleeg ook criterium 24, met betrekking tot mensen met een handicap.

Alle personen moeten vrij toegang hebben tot het strand, en mogen hier op het zand vertoeven, zwemmen, en het strand weer verlaten, zonder dat zij toegangsgeld hoeven te betalen, of lid of klant hoeven te zijn van een club of hotel, tenzij dit in relatie staat tot een speciale dienst die in verband staat met dit gebied.

2. Er dient toezicht te worden gehouden op de verschillende gebruikers van het strand en de wijzen waarop het strand gebruikt wordt, teneinde onenigheid en ongelukken te voorkomen. Indien het strand grenst aan natuurgebieden, dienen er maatregelen te zijn genomen om eventuele negatieve gevolgen van het gebruik van en het verkeer van en naar het strand en het water tegen te gaan.(V)

Er dient rekening gehouden te worden met tegengestelde en niet bij elkaar passende wensen van de verschillende gebruikers, zoals aparte gebieden om te zwemmen, te surfen, te windsurfen, en met gemotoriseerde vaartuigen te varen.

Zwemmers moeten beschermd worden tegen alle vaartuigen. Er dient onderscheid gemaakt te worden tussen gemotoriseerde vaartuigen als motorboten, waterskiërs en speedboten, en deze moeten gescheiden worden van roei- en zeilboten.

Er moet ook worden overwogen hoe geluidsoverlast, door bijvoorbeeld gemotoriseerde activiteiten, stereo-apparatuur en vliegers, ingeperkt kan worden.

De verschillende zones moeten duidelijk aangegeven worden bij informatiepunten, toegangspunten en -wegen, gepubliceerde informatie en in het water door middel van drijvende touwen met goed zichtbare boeien.

Op dezelfde manier moeten conflicten tussen recreatief gebruik en natuurbeheer in de overwegingen meegenomen worden, en voorkomen. Het is onacceptabel als recreatieve activiteiten schade berokkenen aan de omgeving, zoals toename van kusterosie, onherstelbare schade aan beplanting, het losscheuren van zeewier van de bodem door verankering van pleziervaartuigen, vervuiling door lozing van huishoudelijk afvalwater van deze vaartuigen, verstoring van vogels en andere dieren door gemotoriseerde vaartuigen. Sommige terreinen, waarvan blijkt dat ze extra gevoelig zijn, moeten zorgvuldig beheerd en gecontroleerd worden. In dergelijke gevallen moet aangetoond worden dat erkende plaatselijke natuurbeschermingsorganisaties benaderd zijn voor adviezen en hulp en dat beschermde gebieden en zeldzame of beschermde planten en dieren afdoende worden beschermd. Daarom wordt van de kandidaten ook verwacht dat zij bij hun aanvraag voor de Blauwe Vlag aangeven waar in de buurt van het strand zich dergelijke gebieden bevinden.

Kortom, het kan nodig zijn om bepaalde activiteiten te beperken, te spreiden of op andere wijze te beheersen, zowel met doel het genoeg en de veiligheid van de andere strandgebruikers te bevorderen, als om de natuur te beschermen.

Deze bescherming moet gebeuren voor de veiligheid van de bezoekers, alsook voor de ontspanning van lichaam en geest, om te voorkomen dat het strand verandert in een rumoerig spelgebied. Verder moet een te intensief strandgebruik voorkomen worden, zodat flora en fauna intact blijven.

3. Voldoende en schone toiletfaciliteiten met goed geregelde rioolwaterafvoer conform de vereisten van criterium nr. 5. (V)

Het aantal beschikbare toiletvoorzieningen op het strand moet een goede afspiegeling zijn van het gemiddelde aantal strandbezoekers in het hoogseizoen, de lengte van het strand en het aantal en de plaatsen van de belangrijkste toegangspunten. Toegang tot de toiletfaciliteiten moet veilig zijn en mag geen hinder ondervinden van verkeer.

Toiletfaciliteiten kunnen zich in de buurt van winkeltjes of horecabedrijven bevinden, die algemeen toegankelijk zijn voor het grote publiek. Er dienen ook toiletten beschikbaar te zijn voor bezoekers met een lichamelijke handicap.

Op dezelfde manier moet ook de regelmaat waarmee de toiletten schoongemaakt worden in overeenstemming zijn met het gebruik. Toiletten op stranden waar elke dag een behoorlijk aantal bezoekers komt, moeten elke dag gecontroleerd en schoongemaakt worden. Bij de schoonmaak dienen ook deuren, wastafels en andere voorzieningen te worden gereinigd.

Toiletten moeten voorzien zijn van wastafels, zeep en schone handdoeken (van papier of stof) of een heteluchtdroger.

Het is aan te bevelen om, waar mogelijk, milieuvriendelijke materialen, zeep en handdoeken te gebruiken.

De rioleringsafvoer van dergelijke faciliteiten mag niet onbehandeld in de grond of in de zee geloosd worden. In dorpen of gemeenten waar een rioolwaterbehandeling bestaat, dienen deze faciliteiten aangesloten te worden op de gemeentelijke riolering. Voor afgelegen stranden is het acceptabel om de afvoer afzonderlijk, regelmatig en zonder dat het milieu belast wordt, te regelen. Ook worden individuele reinigingsinstallaties geaccepteerd.

Ook moet aandacht geschonken worden aan het uiterlijk en onderhoud van de toiletfaciliteiten. Ze moeten goed aansluiten bij de natuurlijke omgeving en de bestaande bebouwing, en moeten regelmatig onderhouden worden zodat ze er netjes uit blijven zien en een aantrekkelijk beeld op het strand vormen.

- 4. Gedurende het zwemseizoen dienen reddingsbrigades aanwezig te zijn en/of dienen er voldoende veiligheidsvoorzieningen te zijn genomen, hetgeen onder andere inhoudt dat er reddingsmateriaal met gebruiksaanwijzing en een direct bereikbare telefoon aanwezig dienen te zijn. Het reddingsmateriaal moet goedgekeurd zijn door de nationale instanties op dat gebied en voorzien te zijn van een gebruiksaanwijzing. De uitrusting moet permanent op het strand aanwezig en direct te gebruiken zijn en er moet regelmatig op eventuele gebreken worden gecontroleerd. Daarnaast moeten reddingsbrigades volgens nationale, door de autoriteiten of vakorganisaties vastgestelde richtlijnen worden opgeleid en gediplomeerd. (V)***

Het hebben van adequate reddingsuitrusting(en) moet gezien worden als een onderdeel van de algehele strategie, waaronder ook informatie en educatie. Waar reddingsapparatuur wordt aangebracht moet deze goed zichtbaar zijn en op regelmatige afstand van elkaar bevestigd, zodat men er vanaf elk punt op het strand snel bij kan komen. Tussenafstanden van honderd à tweehonderd meter worden aanbevolen op een strand zonder reddingsbrigades. Alle apparatuur moet regelmatig gecontroleerd worden en moet voldoen aan landelijke richtlijnen. Apparatuur moet vergezeld gaan van gebruiksinstructies en wat te doen in geval van een redding.

De aanwezigheid van een reddingsbrigade wordt aanbevolen om de veiligheid van het strand in de gaten te houden, met name op drukbezochte stranden.

Als op het strand gesurveilleerd wordt door reddingsbrigades, moeten de tijden waarop en het gebied waarin gesurveilleerd wordt, duidelijk aangegeven worden. Strandwachten moeten de juiste kwalificaties bezitten, behaald aan een erkend en bevoegd trainingsinstituut en geëxamineerd door gekwalificeerde, onafhankelijke examinatoren. Alleen gediplomeerde reddingsbrigades mogen in dienst genomen worden en hun diploma's moeten voor indiensttreding geëvalueerd worden.

Strandwachten mogen alleen aangenomen worden voor deze specifieke taak en niet in combinatie met andere taken, zoals watersportverhuur en andere diensten zoals schoonmaak en dergelijke, tenzij er meer dan één reddingsbrigade tegelijkertijd dienst heeft.

Het is aanbevelenswaardig dat reddingsbrigades uniformen dragen conform het algemeen herkenbare rood/geel of op een andere wijze die hen gemakkelijk herkenbaar maken op een druk strand.

Zwemgebieden waarin door reddingsbrigades gesurveilleerd wordt, dienen duidelijk aangegeven te zijn. Het gebied moet zowel op de kaart als op informatiepunten aangegeven staan en op het strand zelf met markeerpunten of vlaggen. Het volgende, algemeen herkende vlaggengebruik, wordt aanbevolen:

rood = gevaar
rood/geel = gebied dat door reddingsbrigade gesurveilleerd wordt
zwart/wit = alleen voor water gerelateerde sporters (surfers, kite surfers)

Tenzij er al een landelijk vlaggensysteem bestaat.

Een extra, aanvullend vlaggensysteem, dat in veel landen gebruikt wordt om de toestand van de zee aan te geven, gebruikt de kleuren van verkeerslichten. Dit systeem dient alleen gebruikt te worden als er gegarandeerd efficiënt en nauwgezet toezicht wordt gehouden.

rood = gevaar
geel = voorzichtigheid geboden

Waar geen reddingsbrigades aanwezig zijn dient het publiek ingelicht te worden over veiligheidsvoorzieningen, waaronder reddingsuitrusting, toezicht, het betreffende gebied en afspraken buiten het seizoen.

Het is van wezenlijk belang dat de gemeente onderzoek heeft gedaan naar de risico's van het strand, zo mogelijk bijgestaan door een geëigend landelijk instituut of organisatie, en dat een adequate strategie van reageren op basis daarvan is geformuleerd.

5. *Er dient een gemakkelijk te herkennen eerstehulp post op het strand aanwezig te zijn. (V)*

Eerste hulp moet aanwezig zijn:

- a) in de vorm van een aanwezige reddingsbrigade, of
- b) in de vorm van een bemande eerstehulp post met gekwalificeerd personeel, of
- c) apparatuur in een winkel of andere strandvoorziening op het strand zelf, of
- d) direct op het strand beschikbaar voor het publiek.

De eerstehulp post kan worden bemand of voorzien van gemakkelijk toegankelijke apparatuur. Het wordt ten sterkste aanbevolen om drukke stranden en stranden waar veel kinderen komen een bemande eerstehulp post bezitten. Het eerstehulppersoneel dient uiteraard voldoende gekwalificeerd te zijn.

Eerstehulp posten of locaties van eerstehulp apparatuur moeten duidelijk zichtbaar op het strand aanwezig zijn.

De tijdstippen waarop de posten bemand zijn en de alternatieve regelingen buiten het seizoen, moeten duidelijk aangegeven worden.

1. *Landelijke wetgevingen met betrekking tot honden, paarden en andere huisdieren dient op het strand streng te worden nageleefd. Onder alle omstandigheden dient controle te worden uitgeoefend op de toegang en activiteiten van deze dieren. (V)*

Gedurende het gehele zwemseizoen moeten honden op alle aangrenzende gebieden aangelijnd zijn of goed onder appèl staan. Aan de (landelijke) wetgevingen betreffende honden, paarden en andere huisdieren moet heel strikt gehouden worden en de toegang en activiteiten van deze dieren moet onder alle omstandigheden zorgvuldig gereguleerd worden. Eigenaars moeten worden aangespoord of verplicht om de uitwerpselen van hun dieren op te ruimen.

Het wordt aanbevolen om een duidelijk aangegeven, voor iedereen toegankelijke hondenuitlaatplaats aan te leggen. Eigenaren van honden moet worden gevraagd de hondenuitlaatplaats op te ruimen, waarvoor speciale vuilnisbakken geplaatst worden.

2. *Een afgeschermd drinkwaterbron. (R)*

De drinkwatermogelijkheid kan binnen het toiletgebouw aangelegd worden, of elders op het strand, zolang het maar buiten bereik van vogels en andere dieren is. De drinkwatermogelijkheid kan de vorm aannemen van een drinkfontein.

3. *Een gemakkelijk en onmiddellijk bereikbare telefoon. (R) Indien het strand niet wordt bewaakt door reddingsbrigades is het criterium een verplichting. (V)*

De eis voor telefoons is vooral van belang in geval van nood, maar biedt verder ook een dienst

aan het publiek. Telefoons moeten duidelijk aangegeven worden en te allen tijde toegankelijk zijn voor het publiek. Telefoons moeten altijd in werkende staat verkeren en niet verder dan vijf minuten lopen verwijderd zijn van elke plek op het strand.

Het wordt aanbevolen dat een telefoon ook voor rolstoelgebruikers toegankelijk is.

- 4. Tenminste één van de stranden van de gemeente dient over toegangswegen en toiletfaciliteiten te beschikken die geschikt zijn voor gehandicapten, behalve wanneer dit vanuit topografisch oogpunt niet mogelijk is. Indien de gemeente slechts één strand met een Blauwe Vlag heeft, moet dit strand beschikken over toegangswegen en toiletfaciliteiten die geschikt zijn voor gehandicapten, behalve wanneer dit vanuit topografisch oogpunt niet mogelijk is. (V)**

Informatie over deze stranden moet bij VVV-kantoren te verkrijgen zijn.

Opritten voor gehandicapten moeten waar mogelijk aanwezig zijn. De toegang moet voldoen aan de ISO-normering voor toegang voor lichamelijk gehandicapten tot gebouwen. Het strand moet onder alle omstandigheden voldoen aan de landelijke wetgevingen met betrekking tot toegang en faciliteiten voor lichamelijk gehandicapten.

Soms kunnen, in buitengewoon ontoegankelijke gebieden, zoals bij steile klippen of duingebied van los zand geen opritten aangebracht worden. Als geen van de Blauwe Vlag stranden binnen de gemeente toegangsopritten voor lichamelijk gehandicapten kunnen aanbrenge, moet de reden hiervoor duidelijk aangegeven worden bij de aanvraag.

Daarbij moet er op alle parkeerterreinen bij de stranden een speciale parkeerplaats voor gehandicapten aanwezig zijn. Toegang tot het strand moet door middel van toegangsopritten mogelijk zijn voor mensen met diverse handicaps. Toiletfaciliteiten moeten toegankelijk zijn voor mensen met een rolstoel en andere minder valide gebruikers.

- 5. Alle gebouwen en faciliteiten op het strand moeten goed onderhouden worden. (V)**

Apparatuur aan het strand omvat alle faciliteiten of diensten die niet in andere criteria omschreven staan, zoals speelterreinen en aanlegsteigers. Deze moeten regelmatig gecontroleerd en onderhouden worden, om ervoor te zorgen dat ze veilig zijn in het gebruik en dat zij geen doorn in het oog zijn temidden van een verder schoon en mooi strand.

Ook het uiterlijk van apparatuur en gebouwen op het strand verdient aandacht. Ze dienen goed te passen binnen de natuurlijke omgeving en de bebouwing in de buurt, goed ontworpen te zijn en aan milieu- en esthetische eisen te voldoen.

Alle in aanbouw zijnde constructies, alsook gevaarlijke, vervallen structuren, moeten afgesloten worden om toegang voor het publiek en met name kleine kinderen te voorkomen. Dit mag verder het genoegen van de strandgebruiker niet in de weg staan.

Waar verder nog aandacht aan geschonken moet worden: zijn de materialen schoon; de mate van verval; het potentiële risico dat men loopt als gevolg van achterstallig onderhoud. Verder moeten de gevolgen voor het milieu van het gebruik van verf en andere materialen, gebruikt bij het onderhoud van de apparatuur en de gebouwen, in de gaten gehouden worden. Gebruik waar mogelijk milieuvriendelijke materialen.

- 6. Het strand bezit faciliteiten om recyclebaar afval te verzamelen zoals glas en blik. (V)**

Overweeg het plaatsen van milieuverantwoorde faciliteiten voor de opvang van recyclebare materialen.

De faciliteiten hoeven niet noodzakelijkerwijs op het strand zelf geplaatst te worden. Het is acceptabel om ze in de buurt van het strand, bijvoorbeeld langs wandelpromenades of op parkeerterreinen, te plaatsen.

Met name voor stranden in een stedelijke omgeving is het belangrijk om mogelijkheden voor gescheiden afvalinzameling te bieden.

**7. De gemeente bevordert het gebruik van ecologisch verantwoorde transportmiddelen op en in de omgeving van het strand, zoals fietsen, wandelen en openbaar vervoer.
(R)**

Dit criterium heeft betrekking op alle activiteiten die:

- openbaar en collectief vervoer aanmoedigen
- de aanleg van fietspaden, alsook fietsverhuur en rijwielstallingen, aanmoedigen
- verkeerscirculatieplannen om het verkeer te geleiden en de pieken van files af te zwakken
- de ontwikkeling van voetgangers-/wandelpaden bevorderen.

Het is gewenst dat de aanvrager een verkeersbeheersplan heeft. In het verkeersbeheersplan zijn maatregelen met betrekking tot het verkeersaanbod van en naar het strand en de gevolgen ten aanzien van het ruimtebeslag en luchtverontreiniging in de kustregio opgenomen.

Noot:

De nationale Blauwe Vlag jury's en de Europese jury behouden zich het recht voor de Blauwe Vlag te weigeren aan gemeente waarvan blijkt dat zij ofwel niet voldoen aan de landelijke milieuwetgeving of anderszins niet handelen in overeenstemming met de doelstellingen en de essentie van de Blauwe Vlag campagne (reeds in 1996 ingevoerd).